Redacțiunea, Administrațiunea Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr 22.
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena: *Rudolf Mosse. Haasenstein & Vogler (Otto Maas). Heinrich Schalek, Alois Herndl. M. Dukes. A. Oppelik. J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger. Anton Mezei. Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Prețulŭ insertiunilorŭ: o seria garmondu pe o colonă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seria 10 cr. v. a. seu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unu anu 40 franci, pe șése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anŭ 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulu în casă: Pe unŭ anu 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtu abonamentele câtu și insertiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 57. Brașovŭ, Duminecă, 13 (25) Martie 1888.

PROCESULŬ DE PRESSĂ alŭ „GAZETEI TRANSIVANIEI“.

(Continuare.)

Clușiu, 21 Martie.

Președintele (rĕspundêndŭ la întrebarea dintâiu a d-lui Mureșianu): Premitŭ că în sensulŭ art. de lege 44 din 1868 limba oficială la tribunalele regesci este cea maghiară, dér totu acésta lege dispune, că părțile private carĭ nu cunoscu limba maghiară pot sĕ se foloséscă de limba lorŭ maternă, décă voiescŭ a se apĕra în persónă. Dér după ce legea acésta nu dă acestŭ dreptu și apĕrătorului, acesta se póte folosi numai de limba maghiară. Așadér nu e neaperatu necesarŭ, ca acusații sĕ se apere în limba lorŭ maternă, dér décă totușĭ voiesc sĕ se apere translatorul va tălmăci apĕrarea lorŭ juraților.

(Președintele se adreséză apoi către juriu cu provocarea, că aceia dintre domnii jurați, carĭ cunoscŭ limba română sĕ se redice de pe scaunŭ. *Se redică numai doi inșĭ.*)

Președintele: Constatŭ că doi dintre domnii jurațĭ înțelegŭ limba română, aceștia vorŭ puté esplica și celorlalțĭ cele audite.

Translatorulŭ esplică acusațilorŭ enunciările d-lui președinte în limba română.

Dr. Aurel Mureșianu; Domnule Președinte! Am înțelesŭ că Domnia-vóstră vĕ întemeiațĭ pe aceea, că limba oficială a tribunalului e după lege cea maghiară. Décă în adevĕrŭ așa stă lucrulŭ, noi, carĭ suntemŭ aicĭ ca acusațĭ, nu'lŭ putemŭ schimba. Insĕ în casulŭ de față nu e vorba de limba oficială a tribunalului, ci e vorba despre aceea, că óre noi acusații, carĭ avemŭ dreptulŭ de a ne apĕra în limba nóstră maternă, fi-vomŭ înțeleșĭ de domnii jurațĭ, carĭ chiămațĭ suntŭ a judeca asupra faptelorŭ nóstre? E invederatŭ că jurații numai înțelegêndu-ne limba își pot forma o părere lămurită din espunerile nóstre și verdictulŭ lorŭ numai în casulŭ acesta póte avé sensŭ.

Dér după ce dintre domnii jurațĭ, precum a-țĭ bine-voitŭ a constata, numai doi inșĭ cunoscŭ limba română, după ce mai departe toțĭ 12 jurațĭ conformŭ jurămêntului, ce l'au depusŭ mai înainte în fața tribunalului, au a-șĭ forma judecata lorŭ *din imediata impresiune,* ce-o va face asupră-le acusarea de-o-parte și apĕrarea de alta; va înțelege d-lŭ Președinte și onoratulŭ tribunalŭ, că posițiunea nóstră, a acusațilorŭ, este fórte grea și penibilă, fiindŭ vorba de apĕrarea dreptului, a libertății și a onórei nóstre ca cetățenĭ de naționalitate română: va înțelege că noi nu ne putemŭ esprima aicĭ în limba nóstră maternă motivele și intențiunile, ce ne-au condusŭ la redactarea articulilorŭ înpricinațĭ, cu acea speranță că domnii jurațĭ ne vorŭ și pricepe. Până când onoratulŭ juriu nu ne va pricepe pe noi acusații nu avemŭ garanția, că apĕrarea nóstră va fi cu efectŭ și va avé asupra lui influență cum pretinde legea și dreptatea.

Câtŭ pentru apĕrătorulŭ nostru, necunoscêndŭ elŭ intențiunea și motivele, de carĭ amŭ fostŭ condușĭ noi acusații când amŭ scrisŭ articulii, pentru carĭ suntemŭ trași la rĕspundere, dênsulŭ nu este în posițiune a susține apĕrarea nostra în fondŭ, ci misiunea lui se restrînge numai la observarea formelorŭ și la apĕrarea nóstră din punctŭ de vedere al legii.

N'ajunge că d-lŭ președinte se provócă la pracsa tribunalului în privința limbei. E fórte durerósă pentru noi Românĭĭ împrejurarea că aicĭ în patria nóstră, într'unŭ procesŭ ca acesta pertractarea se conduce numai în limba maghiarŭ. Dér, repetŭ, acésta noi acusații nu o putemŭ împedeca. Suntemŭ în dreptŭ însĕ a cere ca sĕ fimŭ celŭ puținŭ înțeleșĭ de aceia, carĭ au sĕ ne judece. Trebue sĕ esiste între noi și juriu posibilitatea, ca acesta sĕ ne înțelegă directŭ și imediatŭ, ér nu prin intermediarŭ, căcĭ în casulŭ contrarŭ frumósa și liberala instituțiune a juriului se aduce la absurdŭ.

Eu, care suntŭ încăldịtŭ de foculŭ și dorulŭ de a ajunge împreună cu conaționalii mei o sórte mai bună; eu ca patriotŭ care mĭ-am luatŭ ca misiune apĕrarea drepturilorŭ națiunei mele; eu care sémtŭ, sciu și cunoscŭ nĕcazurile și suferințele ei;

vĕdêndŭ că nu mi se dă posibilitatea de a 'mĭ validata dreptulŭ de apĕrare față cu onoratulŭ juriu, deórece numai doi domnĭ jurațĭ arŭ puté sĕ-șĭ dea verdictulŭ după imediata impresiune ce ar primi din apĕrare, mărturisescŭ că mĕ aflu, împreună cu consoțulŭ meu acusatŭ, într'o situațiune cu totulŭ anormală și de aceea vĕ rogŭ d-le președinte în numele meu și alŭ consoțului meu sĕ binevoițĭ a afla o modalitate de a ne scóte din acésta tristă situațiune în care ne găsimŭ.

In casulŭ contrarŭ declarămŭ, că ne-amŭ vedé forțațĭ de împrejurărĭ, deși cu cea mai mare părere de rĕu, a renunța cu totulŭ la apĕrare atâtŭ noi câtŭ și apĕrătorulŭ nostru, după ce ea nu póte fi comunicată imediatŭ cu juriulŭ, și a lăsa ca domnii jurațĭ sĕ aducă verdictulŭ numai pe basa acusațiunei domnului procurorŭ.

Translatorulŭ Dr. Isacŭ tălmăcesce tribunalului vorbirea d-lui Mureșianu.

Președintele spune, că juriulŭ a fostŭ compusŭ după întocmirile legii. Décă acusații nu cunoscŭ limba maghiară, atuncĭ translatorulŭ judecătorescŭ le va tălmăci în limba maghiară apĕrarea conformŭ prescrierilorŭ legii. Legea nu lipsesce pe acusațĭ de acestŭ mijlocŭ de apĕrare. Décă însĕ ei nu vorŭ voi sĕ concédă nicĭ apĕrătorului lorŭ a vorbi pentru ei, atuncĭ vorŭ avé sĕ'șĭ ascrie numai propriei lorŭ greșelĭ urmările.

Translatorulŭ este însărcinatŭ a tălmăci acusațilorŭ cuvintele președintelui, ceea ce si face,

Președintele: conformŭ procedurei, voiu lăsa sĕ se cetéscă articulii înpricinațĭ deórece între d-nii jurațĭ suntŭ și de aceia, carĭ cunoscŭ limba română (2?), voiu lăsa sĕ se cetéscă articulii și în românesce.

Notarulŭ citesce după acésta traducerea maghiară a articulului de fondŭ din Nr. 179 alŭ „Gaz. Transilvaniei“ din 1887, ér translatorulŭ urméză a-lŭ ceti în originalŭ. (Articululŭ s'a reprodusŭ în numĕrulŭ de erĭ.)

Președintele: Rogŭ pe d-lŭ translatorŭ sĕ întrebe pe Dr. Aurel Mureșianu, décă mărturisesce, că elŭ a scrisŭ acestŭ articulŭ de fondŭ și décă ia pentru elŭ responsabilitatea. La întrebarea translatorului rĕspunde:

Dr. Mureșianu: Mărturisescŭ că eu l'am scrisŭ și iau pentru elŭ responsabilitatea.

Totŭ acéstă întrebare 'i s'a adresatŭ și d-lui *Stefanŭ Bobancu,* cu privire la articululŭ din Nr. 176 din 1887, după ce s'a cetitŭ în traducere ungurescă și în originalŭ. (Articululŭ s'a reprodusŭ în numĕrulŭ de erĭ.), care asemenea a mărturisitŭ că elŭ a scrisŭ acestŭ articulu de fondŭ pentru care ia rĕspunderea asupră-șĭ.

După acésta se citescŭ mai multe atestate dela autoritățĭ prin carĭ se dovedesce, că amêndoi acusații au o viéță nepătată și că numele lorŭ nu apare nicĭ într'unŭ registru penalŭ, nefiindŭ nicĭodată pedepsițĭ.

La întrebarea președintelui, décă acusații voescŭ ca sĕ mai presenteze vr'unŭ documentŭ, care sĕ se alăture la acte, ei rĕspundŭ că nu.

După acésta terminându-se procedura privitóre la producerea dovedilorŭ, urméză pledoaria, președintele dândŭ cuvêntŭ mai întâiu acusatorului publicŭ.

Procurorulŭ Dr. Biró: Onoratŭ tribunalŭ și stimațĭ Domnĭ jurațĭ! Așa credu că după cele citite nu trebue sĕ motivezŭ îndelungatŭ, că nu numai îmĭ împlinescŭ datoria mea oficiósă, când mĕ presentŭ înaintea Dumnevóstră, ci stima față de lege, care este obligămêntŭ comunu, îmĭ impune acestŭ pasŭ. Acelŭ statŭ în care nu este ordine de dreptŭ nu póte esista; locuitorii aceluia potŭ forma órecare organismu, dér statŭ nu. Sciu, D-lorŭ jurațĭ, că D-vóstre sunteți pĕtrunșĭ de stimă față cu legea și prin acésta am voitŭ a indigeta ținta ce a condusŭ pe procuratura regéscă la acestŭ pasŭ oficiosŭ.

De când libertatea cuvêntului șĭ-a ruptŭ lanțurie sale, pressa naționalităților nu ține nicĭ unŭ mijlocŭ de neertatŭ ca sĕ distrugă orĭ-ce aședămêntŭ constituționalŭ, ca în acéstă patria, care a fostŭ teatrulŭ atâtorŭ rĕsbóie, sĕ se pótă manifesta nemulțumirea. Spre ajungerea acestui scopŭ nu face lucru de consciință din alegerea mijlócelerŭ și numai într'acolo se nisuesce, ca ceea ce voiesce a ajunge, se ajungă în orĭ-ce modŭ.

Pressa naționalitățilorŭ ține pe cetitorii sĕi în continuă agitațiune prin articlii scrișĭ cu condeiulŭ înmuiatŭ în fiere. Nu esistă nimicŭ ce sĕ nu afirme despre Maghiarĭ, décă crede că prin acésta ațîță ura naționalității sale proprie. Și ce alta conține décă nu ură următorulŭ comunicatŭ: „In îngâmfarea lorŭ amenință cu cutropire“ etc.

Décă fieșcecare cetitorŭ ar avé cunoscința istoriei, atuncĭ așŭ dice, că asupra acestei proposițiunĭ amŭ trece c'unŭ surîsŭ la ordinea dilei, căcĭ istoria ar arăta invederatŭ, că pe cine, când și unde a contopitŭ în sine națiunea maghiară, dér sciu că nu s'a nisuitŭ a contopi pe nicĭ o naționalitate, ci a concesŭ, ca fieșce-care naționalitate sĕ purcédă după propria sa voință și convingere și totușĭ articulul apărutŭ în Nr. 176 al „Gaz. Transilvaniei“ din 1887 afirmă, că națiunea maghiară a voitŭ a contopi în sine pe Românĭ, Sașĭ, Sérbĭ și Slovacĭ, că persecută, îi apasă și schingiuește totŭ ce nu e maghiarŭ. Intr'adevĕrŭ se recere mare curajŭ, ca cineva în publicŭ și prin unŭ atare organŭ, care este mijloculŭ civilisațiunei, sĕ afirme aceste.

Pre cine au persecutatŭ, pe cine au apĕsatŭ și ce felŭ de fapte crude au sĕvêrșitŭ Maghiarii? Dóră lĭ-au dĕrîmatŭ bisericile séu lĭ-au închisŭ șcólele? Nu. Inculpații însușĭ sciu, că acésta nu este adevĕratŭ, dér afirmă aceste ca sĕ stingă și cea mai mică scîntee a simțĕmêntului civicŭ față de Maghiarĭ și națiunea maghiară din peptulŭ conaționalilorŭ. Se afirmă mai departe în articululŭ incriminatŭ, că nemaghiarii lucră di și nópte, suferŭ chinurĭ etc. Aicĭ voiescŭ a înfățișa pe Maghiarĭ ca pe atarĭ, carĭ se susțînŭ din munca altora, ca pe nisce părăsițĭ. Afirmă aceea, că celelalte naționalitățĭ muncescu numai ca cei dela putere sĕ pótă trăi splendidŭ. Infricoșeză pe cetitorii lorŭ cu aceea, că rĕsplata muncii lorŭ este numai o suferință. Declară în articulŭ pe Maghiarĭ ca pe inimicii celorlalte naționalitățĭ. (176. Pentru ca adversarii noștri etc.)

(„Pentru ca adversarii noștri sĕ-șĭ asigure acéstă posițiune . . . . esploatândŭ pe Nemaghiarĭ, teroriseză, persecută, înegrescŭ și calumnieză pe cei ce n'au venitŭ dela pólele Altailorŭ.*)

Vĕ întrebŭ pe D-Vóstră, D-lorŭ, că de o miiă de anĭ, de când locuimŭ pe acestŭ pămêntŭ, trăit'amŭ noi totdéuna din munca altora, fost'amŭ noi în restimpŭ așa de mare răpitorĭ? Se recere multă abnegațiune ca față cu astfelŭ de afirmărĭ sĕ nu ni-se înfierbinte sângele, dér chemarea mea oficiósă este, ca sĕ mĕ adresezŭ cu stimă oficiósă și sĕ cerŭ dela D-Vóstră dreptate.

Acestea îmĭ luaiu voiă a le espune față cu cuprinsulŭ articului de fondŭ apărutŭ în Nr. 176 alŭ „Gaz. Trans.“ din 1887 și acuma reviu la articululŭ de fondŭ apărutŭ în Nr. 179 din același anŭ. Aceștĭ 2 numerĭ coincidŭ nŭ numai din întêmplare, ci și pentru aceea pentru că unulŭ intregeșțe pe celălaltŭ, căcĭ pre când în Nr. 176 Maghiarii suntŭ descrișĭ ca parasițĭ, Nr. 179 afirmă, că voimŭ sĕ le răpimŭ drepturile politice, voimŭ sĕ-i facemŭ iloțĭ politicĭ (179. Au totŭ voitŭ Ungurii sĕ sugrume etc.) Tendința continuă și constantă a unei părțĭ a Românilorŭ este, ca sĕ înegréscă pe Maghiarĭ. Cele afirmate în Nr. 176 suntŭ de mai puțină însemnătate, căcĭ ceea ce se răpesce dela naționalitățĭ, aceea érășĭ se póte recâștiga prin diligință; dér Nr. 179 afirmă, că li-se răpesce libertatea politică, care nu se mai póte recâștiga.

Nu este de lipsă ca sĕ demonstrezŭ mai pe largŭ, că chiar acea națiune se invinuesce că face din alțiĭ iloțĭ poli-

* Vedi „Gaz. Trans.“ Nr. 176.

ticĭ, la a căreĭ inițiativă propriă s'a îndeplinitŭ faptulŭ, ca toțĭ sĕ posedă drepturĭ egale. Spre a constata că óre ce au comisŭ Maghiarii ca sĕ nu pótă trăi Românii aicĭ ca Românĭ, sĕ bine voițĭ a privi în legĭ, carĭ nu facŭ deschilinire între naționalitățĭ, ci tracteză numai despre fii și civĭ ai patriei.

Ce este ilotŭ politicŭ? Acela este ilotŭ căruia i-se ia posibilitatea nu numai, dér îi este chiar opritŭ prin lege ca sĕ se pótă folosi de orĭ-ce dreptŭ politicŭ. Aceia ar fi la noi iloțĭ politicĭ, carĭ arŭ fi oprițĭ dela esercitarea drepturilorŭ constituționale. Pentru aceea că cineva este Românŭ séu se gereză ca Românŭ, nu póte elŭ esercita tocmai acelea drepturĭ ca orĭ-care altulŭ, decă are cualificațiunea, ce o pretinde legea dela fiăcare cetățenŭ? Nu esercitéză Românii dreptulŭ de alegere și alte asemenea drepturĭ? In ce se manifestă dér aceea, că Maghiarii arŭ voi sĕ facă din Românĭ iloțĭ politicĭ?

Autorulŭ articulului nu a indigetatŭ aceea, că voesce elŭ a înțelege națiune politică séu naționalitate de rassă, și după ce n'a indigetatŭ acésta, așa cetitorii nu au pututŭ înțelege, decă națiunea maghiară persecută pe Românŭ numai pentru că e Românŭ, séu că pune în lucrare față de naționalitatea română totulŭ ca s'o desbrace de naționalitate și s'o contopéscă cu națiunea maghiară. Decă așĭ întreba acésta dela d-lŭ inculpatŭ, credŭ că însușĭ ar afirma cumcă așa ceva nu esistă, pentru că fiesce-care și nu numai specialistulŭ scie aceea, că cei carĭ suntŭ în acéstă țéră se bucură de aceleașĭ drepturĭ și supórtă aceleașĭ greutățĭ.

Față cu articululŭ apărutŭ în Nr. 176 declarŭ, că în decursulŭ investigațiunei, d-lŭ coredactorŭ a recunoscutŭ, că elŭ este autorulŭ aceluia, dér a susținutŭ că nu l'a îndreptatŭ în contra națiunei maghiare.

Domnilorŭ! Decă vomŭ ceti întregŭ articululŭ, trebue sĕ ne convingemŭ despre aceea, că acéstă afirmare este numai escusare și nu dovadă. Vorbesce despre 5 milióne de ómenĭ, carĭ nu suntŭ toțĭ maghiarĭ și carĭ dicŭ despre sine că ei formeză maioritatea: apoi vorbesce despre aceia carĭ de 20 de anĭ încóce supórtă față cu aceste 5 milióne sarcinele statului.

Că cum se póte lua acésta scusă și câtŭ póte fi ea de întemeiată, credŭ că este de prisosŭ a mai argumenta, căcĭ articululŭ ne spune în contra cui e îndreptatŭ și că întru adevĕrŭ ce conține.

Față cu articululŭ apărutŭ în N-ru. 179, Dr. Mureșianu a recunoscutŭ în decursulŭ cercetării, că elŭ este autorulŭ aceluia, și afirmă că dênsulŭ a voitŭ prin acésta numai a esprima, că Maghiarii nu concedŭ ca Românii sĕ esiste ca naționalitate politică și sĕ-șĭ esercite drepturile ca naționalitate politică.

Dér decă vomŭ ceti cu atențiune articululŭ și vomŭ avé în vedere cuprinsulŭ aceluia, nicĭ că ne putemŭ închipui, că Dr. Mureșianu, care se ocupă cu politica, sĕ nu se fi pututŭ esprima așa precum a voitŭ. Dér chiar decă s'ar fi întêmplatŭ vr'o eróre, pentru acésta dênsulŭ este rĕspundĕtorŭ, căcĭ decă cineva nu este în stare a esprima ceva așa precum voesce, atuncĭ sĕ nu se afirme ca conducĕtorulŭ și fericitorulŭ țĕrii. Prin acésta credŭ, că am espusŭ conținutulŭ articulului și acusațiunea referitóre la acesta.

Acum mai rĕmâne numai ca sĕ constatămŭ, decă acesta conține vr'unŭ faptŭ prevĕdutŭ în codulŭ penalŭ. Da, conține. § 172 al. 2 a codului penalŭ prescrie că ațîțarea la ură contra unei naționalitățĭ se pedepsesce cu închisóre de statŭ până la 2 anĭ și 1000 fl. amendă. Conținŭ óre aceștĭ articulĭ agitațiune?

Este adevĕratŭ, că autorii acelora nu provócă positivŭ: urîțĭ pe Maghiarĭ! ci afirmă numai că: Maghiarii voescŭ sĕ vĕ despóie de fructele muncei vóstre, că Maghiarii trăescŭ splendidŭ, că Maghiarii voescŭ sĕ facă din voi iloțĭ politicĭ, nu vĕ lasă sĕ trăițĭ ca Românĭ!

Decă afirmămŭ acestea despre cineva este încă de trebuință ca sĕ mai spunemŭ că-lŭ și urîmŭ? Ore vorŭ nutri aceste afirmațiunĭ iubire în aceia, carĭ le citescŭ? Decă credețĭ că da, atuncĭ procedețĭ după consciință. Eu nu pretindŭ rĕsbunare, ci voescŭ numai ca sĕ ajungemŭ acolo, ca sĕ ne 'nțelegemŭ unii pe alții; ca sĕ recunóscemŭ că suntemŭ fii acestei patrie comune, căcĭ decă nu dicemŭ nimicŭ bine unii despre alții, atuncĭ cum sĕ ne iubimŭ? Eu voescŭ numai sentință dréptă!

Inculpații afirmă, că nu se vorŭ apĕra, pentru că d-nii jurațĭ nu pricepŭ limba română, și decă jurații nu potŭ dice că le pricepŭ limba, atuncĭ nicĭ nu potŭ judeca dreptŭ.

Dorința inculpațilorŭ este nemotivată, pentru că d. e. în Geneva apare unŭ diarŭ rusescŭ, care decă ar fi inculpatŭ pentru vr'unŭ delictŭ de pressă, de sigurŭ că nu ar veni înaintea unui juriu cu limba rusescă. (Președintele face atentŭ pe procurorŭ sĕ nu se depărteze dela obiectŭ.)

Mĭ mai aducŭ aminte încă de unŭ esemplu, după care murindŭ unŭ omŭ din Roma, întréga sa avere a lăsat'o cu eschiderea rudeniilorŭ sale unui streinŭ. Născêndu-se procesŭ pentru acesta, streinulŭ a alesŭ ca judecĕtorŭ alŭ sĕu pe unŭ erede îndreptățitŭ. Atuncĭ eredele a esclamatŭ: Credĭ că decă voiu fi eu judecătorulă tĕu, nu voiu spune adevĕrulŭ?

Așa este și 'n casulŭ de față. Fără apĕrare, încredințezŭ judecata juraților credêndŭ că și astfelŭ jurații vorŭ avé curagiulŭ a spune adevĕrulŭ și a judeca dreptŭ. Rogŭ pe jurați sĕ judece astfelŭ și sĕ declare vinovațĭ pe acusați.

Președintele. Fiind-că d-nii inculpațĭ nu pricepŭ limba maghiară, deși au declaratŭ că nu voescŭ a se apĕra, aflu de lipsă totușĭ, ca în limba lorŭ se pricépă acusațiunea procurorului. Rogŭ dér pe d-lŭ interpretŭ, ca celŭ puținŭ în liniamente principale sĕ le esplice acusarea d-lui procuror. Provocŭ totodată pe acusațĭ a spune, decă voescŭ sĕ se foloséscă de dreptulŭ apĕrării séu nu?

[Va urma.[

Cancelarulŭ Bismarck și mórtea împĕratului Wilhelm.

In ședința dela 19 Martie a Reichstagului, după ce s'a cititŭ mesagiulŭ imperialŭ de către principele Bismarck, președintele s'a credutŭ datorŭ a esprima cea mai căldurósă mulțămire a Reichstagului tuturor parlamentelor străine pentru condolențele lorŭ cu ocasiunea morței împĕratului Wilhelm.

Cancelarulŭ dise:

Așŭ simți o mare satisfacțiune decă m'așŭ puté privi ca însărcinatulŭ d-vóstră pentru a transmite acelor guverne străine, ale căror parlamente nĭ-au manifestatŭ condolențele, mulțămirea Reichstagului germanŭ.

Mai nainte de toțĭ Germanii din străinătate, carĭ din tóte părțile globului manifestatŭ părerea lorŭ de rĕu nu numai prin vorbe ci și prin florĭ și coróne. Este ceva ne mai pomenitŭ în istoriă acéstă asociare la doliu cu ocasiunea morței unui monarchŭ. Au mai muritŭ și înainte ómenĭ marĭ în istoriă, și mórtea lui Napoleonŭ I, a lui Petru celŭ mare a lui Ludovicŭ XIV de sigurŭ a produsŭ o mare impresiune. Dér ca sĕ fi trimisŭ coróne și palmĭ dela antipodĭ, nu s'a mai pomenitŭ în istoriă. Nicĭ unŭ domnitorŭ n'a ajunsŭ așa departe în câtŭ tóte popórele fără escepțiune sĕ manifesteze condolențele lorŭ cu ocasiunea morței lui.

Mai multŭ de relevatŭ suntŭ manifestațiunile țĕrilorŭ care se găsescŭ cu noi în legăturĭ mai strînse de prietiniă, cum suntŭ Austro-Ungaria, Italia, Portugalia, Țĕrile de josŭ, Suedia, Belgia, Danemarca. Relațiunile cu Germania au trebuitŭ sĕ lase în Danemarca unele amintirĭ neplăcute, dér persóna, care a dispărutŭ dintre noi, a esercitatŭ în tóte direcțiunile o putere atâtŭ de vindecătóre și împăciuitóre, încâtŭ și d'acolo, și nu numai din partea guvernului, ci și din partea ambelorŭ Camere s'au trimisŭ demne și simpatice adrese de condolențe. Vĕ mulțumescŭ pentru autorisarea ce'mĭ dațĭ d'a mulțumi pentru aceste simpatii, pe care pacea viitorului se întemeiază multŭ mai tare, decâtŭ pe tratatele scrise.

Generalulŭ Boulanger.

De câtva timpŭ lumea se ocupă fórte multŭ de generalulŭ Boulanger. Diarele din Parisŭ au pagine întregĭ pline cu amĕnunte despre acestŭ generalŭ, de când a fostŭ pusŭ în neactivitate. Foile germane de asemenea se ocupă de acestŭ oficerŭ francesŭ. Așa „Kölnische Zeitung“ primesce din Parisŭ următórea corespondență:

Deputații, carĭ simpatiséză cu Boulanger și ceilalțĭ prietenĭ ai lui desvóltă o mare activitate; despre disposițiunile celorŭ din provinciă circulă felurite scirĭ, din carĭ s'ar puté conchide, că aceste disposițiunĭ nu suntŭ nefavorabile ministrului de rĕsboiu de odinióră. Deóre-ce generalulŭ aprobă în tótă forma mișcarea începută în favorulŭ sĕu și ia parte fățișŭ la consultările amicilorŭ séi, se pare cu totulŭ basată pe adevĕrŭ împărtășirea fóiei „Rappel“, că guvernulŭ va convoca unŭ consiliu de investigare, pe care'lŭ va întreba, decă nu trebue, ca Boulanger sĕ fiă cu totulŭ depărtatŭ din armată.

In partida radicală începe a se face o ruptură complectă, deórece Clémenceau a începutŭ a păși în potriva lui Boulanger.

In adunarea ținută de către partisanii generalului în 16 Martie n. pentru formarea unui comitetŭ republicanŭ, care sĕ întocméscă unŭ protestŭ naționalŭ, s'a proiectatŭ unŭ manifestŭ, care are a se afișa în tóte comunele din Francia.

La 19 Martie n. s'a întrunitŭ comitetulŭ de protestare pentru Boulanger și a adresatŭ către alegĕtorii a două departamente următorulŭ apelŭ:

„In interiorŭ guvernulŭ s'a arătatŭ neputinciosŭ, în afară slabŭ. Parlamentulŭ, condusŭ de miniștri fără nicĭ o forță patriotică, n'a realisatŭ nicĭ o reformă republicană; egalitatea cu privire la servițiulŭ militarŭ este și acum o vorbă gólă după patru periode legislative. Pedepsirea violentă, anti-patriotică a lui Boulanger ne permite sĕ protestămŭ contra acestei politice fatale. Francia respinge orĭ-ce dictatură. Nu e vorba de a aduce la cârmă pe unŭ bărbatŭ, ci de a asigura esistența națiunii printr'unŭ soldatŭ republicanŭ patrioticŭ.

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

(2.)

IONŬ ISTEȚULŬ.

Legendă de V. A. Urechiă.

Ionŭ luă pușca — că dór era elŭ atâta de istețŭ ca sĕ șcie că la mulțĭ potŭ sĕ-i ésă în cale niscai fiare... și porni. Și dăi, și dăi!... Haide hai!... totŭ înainte... până ce ajunse la pólele unui munte, unde calea sĕ iezea.

Neșciindŭ în cotro sĕ apuce, — că nu era pe acolo nicĭ țipenie de omŭ, Ionŭ se tologi pe malulŭ Slănicului și se odihni hăulindŭ o doină de jele. De o dată ridicând ochii spre zarea dealului, numai ce dări unŭ omŭ care mergea pe crésta dealului, cu doi măgarĭ greu încărcațĭ.

— Unde mergŭ alții, mergĭ și tu. Nimerescŭ orbii Brăila, a disŭ d. căpitanŭ. Se vede că pe unde merge omulŭ acela este drumulŭ... pe-acolo trebue sĕ mergŭ eu, îșĭ dise Ionŭ.

Și urcă nene, la dealŭ, ca o capră, de se prăpăstuiau, stirnite de picioréle lui, bolovanii și prundulŭ, ca la vreme de șivoiu!... Haida-hai! haida-hai!... Dór de-o ajunge pe omulŭ cu cei doi măgarĭ încărcațĭ.

Nicĭ întărdiă de-a da de dînsulŭ pe póla de dindosŭ a dealului.

Numai omulŭ cu măgarii, câtŭ zări pe unŭ soldatŭ, cu pușca la umĕrŭ, țișnindŭ de după munte, la câțĭva pașĭ de lângă dinsulŭ, lăsă măgarii încărcațĭ și-o tuli de fugă, deadreptulŭ, peste ponóre și rîpĭ...

Nu era istețŭ Ionŭ Istețulŭ, dér audise elŭ, în Tergu-Ocnei, de contrabandiștii despre Ardealŭ. Pricepŭ, decĭ, că omulŭ acela era unŭ contrabandistŭ.

Acum, Ionŭ merse după cei doi măgarĭ, carĭ șciau mai bine ca elŭ drumulŭ prin potecĭ și-lŭ scóseră măgarii tocmai la Slănicŭ, dincóce de orĭ-ce vamă. Numai cum Ionŭ n'avea de ce sĕ ocoléscă vămile, elŭ merse, cu măgarii încărcațĭ, până în vama Slănicului, după ce la priporulŭ Vulturului dete porunca căpitanului.

Vameșulŭ dela Slănicŭ, omŭ priceputŭ în socotelĭ de una ție — două mie — după ce scotoci toțĭ desagiii de pe măgarii lui Ionŭ, în carĭ desagĭ află marfă scumpă de contrabandă, dete lui Ionŭ partea ce i se făcea din prinderea contrabandei. Póte i s'ar fi făcutŭ lui Ionŭ ceva mai multŭ de 600 lei, numai de: calulŭ de darŭ nu-lŭ căta de muscă la măsele... Bine și cu atâta... Că ce poftițĭ?... Sĕ nu se înfrupte în óla cu smântână și bietulŭ vameșŭ?...

Păi écă de unde-i venise lui Ionŭ Istețulŭ cei 600 lei, pe carĭ îi dĕduse în mânile căpitanului Glónță, sĕ-i păstreze până la liberare.

***

Acu Ionŭ Istețulŭ șĭ-a cumpĕratŭ haine țĕrăneșcĭ, că dela cazarmă i-au luat tóte hainele de soldatŭ... Ba i-au lăsatŭ o sdrênță de manta, dela care magazinerulŭ a tăiatŭ toțĭ nasturii și care e ferfențită mai dehai decâtŭ drapelulŭ regimentului... Fie, că Ionŭ e voiosŭ că are la brâu sub bete nouĕ fóia de liberare și e gata de plecare. Nu potŭ dice că nu este ceva măhnitŭ Ionŭ, că se desparte de d. căpitanŭ Glónță, că a fostŭ totdeauna bunŭ cu elŭ d. căpitanŭ, dér bucuria covîrșaște măhniciunea lui, că de! totŭ mai multŭ decâtŭ pe d. căpitanŭ iubeșce Ionŭ pe Acsinia lui.

— Ei, gata de drumŭ, Ióne?... îlu întrébă d. căpitanŭ.

— Gata, domnule căpitane, sĕ trăițĭ!

— Ióne, istețŭ, istețŭ sĕ fii Ióne, că fără de istețŭ te dai afundŭ în lume.

— Domnule căpitane, sĕ trăițĭ!.. De ce nu-mĭ dai acum la plecare, vre-o două, trei sfaturĭ bune, sĕ mĕ istețescŭ, sĕ mĕ facŭ și eu omŭ!

Sĕ vedemŭ. De ce o sĕ te apucĭ tu, în satulŭ tĕu?

— Sĕ trăescŭ, cum o vré Dumnedeu, cu Acsinia și cu socru-meu.

— Socru-tĕu e omŭ de omenie?...

— Păi de!... Ce sĕ vĕ spuiu, domnule căpitanŭ?... Socru-meu a învĕțatŭ carte, sĕ se facă popă, dér când sĕ ia potcapulŭ, s'a resgânditŭ, că i-a cerutŭ la piscupie prea mulțĭ galbenĭ... De popitŭ nu s'a popitŭ, dér cu gândulŭ de popie elŭ se însurase cu o fată din satŭ... A muritŭ sermana, din făcere, născêndŭ pe Acsinia, nevasta mea, s'avemŭ iertăciune... Apoi tata socru nu s'a mai însuratŭ, dér remase în trebile bisericeșcĭ: se făcu pălămariu și căntărețŭ la biserica nóstră, la Sfeatŭ Ilie din Săl-cațĭ.

— Și muierea ta trăește pe lângă tată-sĕu?

— Păi așa dau cu mintea, că da.

— Ce! nu șcii unde se află muierea ta?

Numele Boulanger însemneză: Libertăți publice și reforme democratice înăuntru și atitudine demnă în afară. Pe când Boulanger era ministru, elŭ a disŭ: „Décă așĭ îndemna la rĕsboiu, aș fi unŭ nebunŭ, décă nu m'așŭ pregăti de rĕsboiu așŭ fi unŭmiserabilŭ!“. Prin acésta Boulanger a reprodusŭ gândirea tuturorŭ Francesiorŭ. — Alegĕtorĭ! Sunteți chemați sĕ vĕ arĕtați părerea și Dumineca viitóre vĕ veți arăta sentimentele patriotice întrunindu-vĕ voturile asupra lui Boulanger.

Dér numitulŭ comitetŭ de protestare a presimțitŭ de timpuriu, precum se vede, că nu o sĕ ajungă la nicĭ unŭ resultatŭ. Sub pretextulŭ, că se feresce a da guvernului motivŭ de a lua mĕsurĭ de prigonire contralui Boulanger, șĭ-a retrasŭ la 21 Martie candidatura generalului și șĭ-a suspendatŭ acțiunea sa.

SCIRILE ḌILEI.

Maiestatea Sa monarchulŭ a dăruitŭ din casseta propriă *10,000 fl. pentru inundații* din Ungaria.

* *

Ministrulŭ a aprobatŭ statutele pentru înființarea *societății de lectură unguresci în Năsĕudŭ.* „Prin acésta — scrie unŭ corespondentŭ alŭ lui „Kolozsvár“ — amŭ aruncatŭ sîmburele primei societăți cu sentimente unguresci în pămêntulŭ, unde cu câțiva anĭ mai înainte cuvêntulŭ unguréscŭ figura așa de rarŭ, ca și unŭ corbŭ albŭ.“ Apeléză corespondentulŭ la patriotismulŭ membrilorŭ, ca sĕ lucreze pentru consolidarea societății unguresci și a ideii de statŭ maghiarŭ în acele părțĭ. — Noi scimŭ că în Năsĕudŭ nu suntŭ Ungurĭ, aflămŭ dér că e fórte superfluă acolo o societate de lectură unguréscă, căcĭ doră nu-șĭ închipuescŭ șoviniștii, că vorŭ pute face și din Românii Năsĕudenĭ ómenĭ cu sentimente maghiare ci îșĭ vorŭ păstra sentimentele lorŭ românescĭ în ciuda tuturorŭ uneltirilorŭ de maghiarisare.

* *

După raportulŭ cetitŭ în ședința Comitetului comitatensŭ din comitatulŭ Sĕlagiului, succesulŭ asentărilorŭ sĕvêrșite până acum a fostŭ favorabilŭ. În lunile luĭ Ianuariu și Februariu s'au încassatŭ în darea directă 72,704 fl. 88½ cr, *au rĕmasŭ înse restanță 193,569 fl. 15 cr. Starea sanitară* a locuitorilorŭ în cursulŭ lunei Februarie *a fostŭ rea.* A grassatŭ vĕrsatulŭ în 10 comune cu 227 de bolnavĭ, dintre carĭ 173 s'au vindecatŭ, 33 au muritŭ, 21 stau sub cură. Scarlatina a grassatŭ în 8 sate și în orașulŭ Zelău, cu 494 bolnavĭ, dintre carĭ 378 s'au vindecatŭ, 34 au muritŭ. 82 stau sub cură.

* *

Unŭ raportorŭ alŭ „Voinței Naționale,“ ducêndu-se la domiciliulŭ d-lui *M. Kogălniceanu* spre a lua informațiunĭ despre starea sănĕtății sale, care de câte-va ḍile este sdruncinată, comunică că D. M. Kogălniceanu este în patŭ și se află în slăbiciune, ceea ce a făcutŭ pe medici sĕ-i prescrie repausulŭ celŭ mai absolutŭ. D. Kogălniceanu nu primesce pe nimenĭ. Se speră, că slăbiciunea va pute fi în curêndŭ combătută și că peste două trei ḍile d-lui M. Kogălniceanu ii va fi bine. Mai mulțĭ amicĭ și cunoscuțĭ ai eminentului bărbatŭ de Statŭ au fostŭ de șĭ-au luatŭ informațiunĭ despre starea sănĕtății sale.

* *

Prin o ordinațiune a ministrului unguréscŭ de justiție, în cerculŭ tribunalului din Elisabetopole s'a dispusŭ dela 1 Maiu a. c. următórea împărțire a notariatelorŭ publice: Pentru ținutulŭ, ce a aparținutŭ cercului notariatului publicŭ din Mediașŭ, adecă judecătoriile cercuale din Dicsö-St.-Márton și Hususĕu cu prima Maiu se va sistemisa unŭ singurŭ notariatŭ regescŭ publicŭ cu centrulŭ în Dicsö-St.-Márton. Ținutulŭ Agnitei ce a aparținutŭ până acum la notariatulŭ Sighișórei se va alătura la Mediașŭ, astfeliu că cerculŭ notariatului publicŭ alŭ Sighișórei va cuprinde ținutulŭ judecătoriilorŭ cercuale din Sighișóra, Cinculŭ mare și Cohalmŭ. De cerculŭ Mediașului se va ține ținutulŭ judecătoriilorŭ cercuale din Mediașŭ, Elisabetopole și Agnita.

Emigrările de aḍĭ.

În timpurile cele vechĭ popórăle părăseau patria lorŭ parte din causă că năvăleau alte popóră mai puternice asupra lorŭ și le scoteau cu sila din pămêntulŭ lorŭ, parte din cause elementare, și fórte arare-orĭ îșĭ părăseau țéra din cause economice.

In evulŭ mediu înse părăseau ómenii pămêntulŭ strămoșescŭ din causă, că nu mai puteau suferi tiraniile și brutalitățile domnilorŭ feudalĭ și prigonirile religionare.

In ḍilele nóstre părăsescŭ ómenii țéra lorŭ și îșĭ caută locuințe în alte țĕrĭ, parte din causă, că populațiunea s'a immulțitŭ atâtŭ de tare, de nu mai potŭ trăi ómenii nicĭ într'unŭ chipŭ, parte din causa miseriei și a greutățilorŭ ce-i apasă.

Până acuma Germania era patria emigrațiunilorŭ transatlantice.

De șirŭ de anĭ înse au începutŭ ómenii a emigra și din părțile nordice ale Ungariei în America. Din Transilvania au emigratŭ și emigréză în România atâtŭ Românii, câtŭ și Sĕcuii, dér cu deosebire Sĕcuii emigréză mereu în Moldova. Românii emigréză numai mai sporadicŭ, dér de când a venitŭ stăpânirea actuală unguréscă la cârma statului, emigrațiunea ia și între Românĭ dimensiunĭ înspăimêntătóre. Chiarŭ de prin ținuturĭ de unde nu s'au mai pomenitŭ nicĭ odată, iau ómenii lumea 'n capŭ blăstămândŭ și afurisindŭ pe cei ce i-au desmoștenitŭ de moșia părintéscă.

In timpulŭ din urmă emigrațiunile au luatŭ în părțile nordice carpatine ale Ungariei, pe unde locuescŭ Slovacii și Germanii, dimensiunĭ fórte marĭ, așa în câtŭ comitatele C. Șaroșŭ, Liptai, etc. suntŭ amenințate cu depopularea lorŭ.

Chiar în ḍiua de astăḍĭ emigrațiunile au produsŭ o mare calamitate în comitatele mai susŭ pomenite, așa că nu se mai capĕtă muncitorĭ și cărăușĭ slovacĭ, carĭ deși sunt unŭ poporŭ bravŭ, pacinicŭ, străduitorŭ și care se mulțumesce cu puțin emigréză în masse marĭ în America unde mulțĭ se prăpădescŭ neputêndŭ învinge tóte greutățile, cu carĭ au sĕ se lupte la începutŭ.

Ce face pe acesțĭ ómenĭ nefericițĭ sĕ-șĭ părăséscă patria lorŭ muntósă și sĕ trécă peste oceanŭ, tocmai la America?

Nu este nicĭ pofta de aventurĭ, nicĭ aplicarea spre schimbare și nicĭ vre-unŭ capriciu nu-i îndemnă, de a-șĭ părăsi cu atâta ușurință pămêntulŭ unde zacŭ osĕmintele și cenușa părinților lorŭ. Slovaculŭ și Germanulŭ, ca orĭ și care altŭ poporŭ, nu'șĭ părăsesce patria, de câtŭ numai constrinsŭ de o mare nevoiă. Slovacii cutreerau lumea pentru ca sĕ aducă pâne copilașilorŭ și cu ce-șĭ adunau prin muncă se întorceau încărcațĭ, ca și nisce albine, în munții lorŭ. Astăḍĭ însĕ lĭ s'a urîtŭ de patria lorŭ, pentrucă nu mai potŭ suporta consecințele cele stricăcióse ale administrațiunei și ale justiției unguresci, împilările și împedecările cele sistematice ale desvoltării lorŭ materiale, spirituale și morale ii silescŭ sĕ ia lumea 'n capŭ.

La aceste calamitățĭ se mai adauge și stórcerea la care suntŭ espușĭ din partea lipitorilorŭ jidovescĭ, carĭ sug omului și mĕduva din óse, ii despóiă și le otrăvesce totŭ organismulŭ prin bĕuturile cele puturóse și otrăvitóre.

Inundărĭ.

Nĭ-se scriu din Deșŭ, cu data 22 Martie n. următórele:

Pămêntulŭ a statŭ timpŭ de 3½ lunĭ sub zăpadă grósă. Ghiéța cea de 1 metru de grósă de pe rîulŭ nostru Someșulŭ mare și Someșulŭ rece, în urma ivirei câtorva ḍile calde de primăvéră și zăpada cea multă, topindu-se, apoi mai sporindu-se cu o plóiă în stropĭ marĭ, amestecată cu *zăpadă și ghiață* (grindină) a produsŭ o inundare a Someșului acoperindŭ totŭ teritoriulŭ dela Deșiu pre care se intenționéză a se aședa palatulŭ episcopescŭ și unde astăḍĭ se ținŭ târgurile de vite, ba apa a trecutŭ chiar și peste drumulŭ țĕrei, întrerupêndŭ comunicația, astfelŭ, că o căruță încărcată cu bucate a fostŭ răpită de valurile apei și numai la o anumită depărtare oprindu-se s'a pututŭ scóte cu ajutorulŭ altorŭ cai.

De erĭ apa în urma înghețului de nópte a începutŭ a scădé și s'a retrasŭ în albia sa. Așa o inundare spunŭ bĕtrânii că n'a mai fostŭ pe aicĭ de 36 de anĭ. Șesurile Cuzdriórei, Micei și Urișorului formau o mare de apă; drumulŭ țĕrei era atacatŭ de apă atâtŭ la Cuzdrióra câtŭ și celŭ ce duce cătră Someșulŭ micŭ.

O móră a orașului a fostŭ mânată de apă.

Daune s'au causatŭ în sĕmĕnăturĭ. Alte nenorocirĭ nu au fostŭ.

Acum pămêntulŭ ne apare deodată de sub omĕtŭ și numai icĭ colea, în dosurĭ, décă se mai póte vedé câte o bucată de zăpadă.

Sĕmĕnăturile de tómnă pe aicĭ, unde nu lĭ-a ajunsŭ inundarea, spunŭ economii noștri, că au iernatŭ bine, fiindŭ scutite prin zăpadă de asprimea gerului și a vêntului.

Se speréză la o véră mănósă.

Topirea masselorŭ de zăpadă de pe munții ținĕtorĭ de comitatulŭ Ciucului, a adusŭ cu sine inundarea Oltului. Mai multe sate ale comitatului Ciucŭ suntŭ amenințate. Câmpurile câtorva comune stau sub apă.

Intêmplărĭ diferite.

Inmormêntațĭ de vii. In câmpulŭ comunei Corna de lângă Abrudŭ, în apropiarea drumului ce duce spre băile de sare, se afla căsuța modestă a unei femei române. Casa era situată la pólele unui dealŭ, care în nóptea de 18 Martie se surpă pe neașteptate asupra căsuței, în care durmea liniștită femeia proprietară cu cei trei copii ai sĕi. A fostŭ liniștitŭ somnulŭ lorŭ, dér a fostŭ pré lungŭ, căcĭ surparea dealului ii înmormêntă de vii cu casă cu totŭ.

Curajŭ nebunescŭ. Unŭ feciorașŭ sburdalnicŭ din orășelulŭ Mártinașŭ, în Ungaria, se rĕmâși, că pentru 20 florinĭ va pluti pe sloii de ghiață de pe rîulŭ Tisa, ce treceau cu o repeḍiune estraordinară. Toțĭ locuitorii din oraș eșiră la țĕrmĭ pentru a admira curagiulŭ nebunescŭ alŭ junelui flăcău, care luându-șĭ o scândură și unŭ cârligŭ, se aruncă pe sloii de ghiață și cu destoinicia unuĭ adevĕratŭ eschimoсŭ începŭ a pluti, sărindŭ de pe unŭ sloi pe altulŭ; unde depărtarea dintre sloi nu-i permitea sĕ sară, îșĭ făcea punte cu scândura, și așa ii succese a trece sĕnĕtosŭ și voiosŭ la țĕrmulŭ contrarŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Berlinŭ, 24 Martie. Monitorulŭ imperiului aduce unŭ comunicatŭ alŭ împĕratului cătră principele de corónă, prin care ilŭ însărcinéză pe acesta sĕ conducă și sĕ aducă la îndeplinire afacerile de statŭ, ce i se vorŭ încredința; principele de corónă este împuternicitŭ a subscrie în numele împĕratului actele privitóre la aceste afacerĭ, fără a i se da ordine speciale pentru diferitele casurĭ.

Dare de sémă.

Cu privire la darea de sémă referitóre la *balulŭ arangiatŭ în favorulŭ casinei române din Beiușiu,* apărută în Nr. 50 alŭ fóiei nóstre, suntemŭ rugațĭ a publica încă următórele contribuirĭ incurse mai târḍiu:

Din Aradŭ, d-nii: Dr. Iuliu Bonciu 1 fl., Romulŭ Ciorogariu 1 fl., Dr. Nic. Oncu 1 fl., Aureliu Suciu 1 fl., Severŭ Bocșianu 1 fl., Vasiliu Mangra 1 fl., Dr. Georgiu Plopu 4 fl. Totŭ odată atâtŭ Domnii contribuențĭ, câtŭ și Domnii colectanțĭ priméscă mulțumita sinceră.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 23 Martie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	96.
Renta de hârtiă 5%	83.15
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	93.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	123.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	104.—
Bonurĭ rurale ungare	104.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ	103.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Transilvane	103 80
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Renta de hârtiă austriacă	77.40
Renta de argintŭ austriacŭ	79.10
Renta de aurŭ austriacă	109.60
Losurĭ din 1860	131.50
Acțiunile băncei austro-ungare	856.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur.	270.75
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	268.90
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ unguréscŭ	99.25
Imprumutulŭ cu premiulŭ unguréscŭ	122.75
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	123.75
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.99
Napoleon-d'orĭ	10.05
Mărcĭ 100 împ. germane	62.40
Londra 10 Livres sterlinge	126.95

Cursulŭ pieței Brașovŭ
din 24 Martie st. n. 1888.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.49	Vênd.	8.50
Argintŭ românescŭ	„	8.44	„	8.48
Napoleon-d'orĭ	„	10.03	„	10.06
Lire turcescĭ	„	11.34	„	11.37
Imperialĭ	„	10.34	„	10.37
Galbinĭ	„	5.88	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	99.—
Ruble rusescĭ	„	103.—	„	105.—
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

— Nu, ḍeu, domnule căpitanŭ.

— Cum se póte? Nu țĭ-a scrisŭ?

— Nicĭ-odată, domnule căpitane, că de când cu purdalniculŭ celŭ de sorțŭ numai șcie bieata unde am ajunsŭ eu.

— Dér de ce nu-i scriseșĭ tu?

— Păi, décă nu șciu carte...

— Caporalulŭ, mĕi Ióne, țĭ-arŭ fi scrisŭ unŭ răvașŭ, că elŭ șcie carte...

— De! așa e, domnule căpitane... da nu mĭ-a venitŭ în gândŭ așa ceva... că, vorba dumitale: istețŭ nu prea m'a făcutŭ sfântulŭ Dumneḍeu...

Ióne, istețŭ, istețŭ sĕ fii... Că fĕr de isteție te dai afundŭ în lumea asta.

— Ascultŭ, domnule căpitanŭ... Dă-mĭ, rogu-te, vre-o două, trei sfaturĭ bune... Le-oiu totŭ ḍice în mintea mea, ca Tatălŭ nostru și ér mĭ-orŭ prinde bine, ca dĕunăḍĭ, când mĭ-ai ḍisŭ, că *„orbii nimerescŭ Brăila.“*

— Hei, băete! sfaturĭ bune aducŭ banĭ la chimirŭ.

— Așa e, domnule căpitane; acela ce-mĭ dăduşĭ dĕunăḍĭ mĭ-au adusŭ 600 leușorĭ în pungă.

— Șcii ce? mĕ Ióne; sĕ facemŭ unŭ târgŭ. Eu țĭ-oiu da unŭ sfatŭ bunŭ și tu sĕ mi-lŭ plătescĭ 200 de lei, din cei 600 ce ai la mine.

— Aoleu' domnule căpitane... e cam piperatŭ sfatulŭ!.... 200 de lei!...

— Apoi de nu-i fi sfătuitŭ bine, mĕ Ióne, o sĕ perḍĭ și cei 600 lei și, cine șcie? póte și viéța!

— Așa ḍĕu!... Haide fie! dă-mĭ, domnule căpitanŭ, sfatulŭ și-țĭ ia 200 de lei din banii mei.

— Ecă ce te sfătuescŭ:

„Fă din drumulŭ mare,
Nóptea, pe cărare.“

— Fă din drumulŭ mare... N'o sĕ uitŭ sfatulŭ dumitale, domnule căpitanŭ... Mai dă-mĭ unulŭ, domnule căpitanŭ ca sĕ mĕ mai istețescŭ...

— Bine, dér o sĕ te coste alte 200 de lei...

— Vai! ce scumpŭ e!

— Apoi ce?.. Uitat-ai că numai cu unŭ sfatŭ alŭ meu, dĕunăḍĭ ai câștigatŭ 600 de lei?

— Așa e, așa e! Păi mai dă-mĭ unul șĭ-țĭ mai oprește alte două sute de lei, décă nu se póte mai puținŭ.

(Va urma.)

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reinoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se aboneză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţĭ, că mai avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei,“ precum și câteva intregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţiunea „Gaz. Trans.“

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gros** în librăria **Nicolae Ciurcu** și **Albrecht & Zillich.**